

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

DEVIC LIGA (OPTINIS NEUROMIELITAS) – NETIPINIO ATSAKO Į GYDYMĄ PASIREIŠKIMAS. KLINIKINIS ATVEJIS

Darbo autorė. Eglė SKUKAUSKAITĖ (V kursas).

Darbo vadovė. Dr. Rūta SAMAITIENĖ-ALEKNIENĖ, Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas, Klinikinės medicinos institutas, Vaikų ligų klinika.

Darbo tikslas. Išanalizuoti ir aprašyti Devic ligos klinikinį atvejį, nagrinėjant ligos eigą, netipinio atsako į paskirtą gydymą pasireiškimą, gydymo koregavimo ypatumus. Apžvelgti literatūrą apie šią retą ligą.

Darbo metodika. Gautas paciento tėvų sutikimas ir Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų (VUL SK) leidimas. Išnagrinėtas klinikinis atvejis. Naudojantis *PubMed* duomenų baze apžvelgta literatūra.

Įvadas. Optinis neuromielitas – autoimuninė centrinės nervų sistemos liga, apibūdinama kaip nugaros smegenų uždegimas (mielitas) ir optinio nervo uždegimas (optinis neuritas). Pagal Anti-Akvaporino-4 antikūnų aptikimą gali būti skirstoma į seropozityvų (kraujyje antikūnų aptinkama) ir seronegatyvų (kraujyje antikūnų neaptinkama) tipus. Tai reta liga, kuria dažniau serga moterys. Pediatriškai pacientai sudaro 3–5% sergančiųjų. Ligos gydymas skirstomas į trumpalaikį ir ilgalaikį. Ūmios ligos fazės gydymo tikslas – sumažinti uždegimą, pašalinti susidariusius antikūnus (skiriamos didelės steroidų dozės, nesant efekto – pakaitinė kraujo plazmos terapija); ilgalaikio gydymo – ligos atakų, negrįžtamai pažeidžiančių smegenis, prevencija (taikoma imunosupresija). Literatūros duomenimis ilgalaikis seropozityvių ir seronegatyvių pediatriinių pacientų gydymas nesiskiria. Dažnai pasirenkamas vaistas yra rituksimabas, skiriamas 4 kartus 1 k./sav., kas 6 mėnesius. Vertinant gydymo efektyvumą periodiškai tiriamas B ląstelių (CD19+, CD27+) kiekis, tikimasi efektyvaus slopinimo iki kitos numatytos vaisto dozės. Tačiau pasitaiko atvejų, kai ląstelių repopuliacijos aptinkamos anksčiau (pvz.: po 4–5 mėnesių), tuomet vaistas skiriamas anksčiau nei po 6 mėnesių, dozuojamas pagal stebimų B ląstelių skaičių.

Atvejo aprašymas. 4 metų mergaitė hospitalizuota į VUL SK Vaikų neurologijos skyrių dėl staiga sutrikusio regėjimo, nestabilaus vaikščiojimo. Klinikinis ištyrimas: sutrikusi rega (išplėstinėje negalios vertinimo skalėje EDSS: 4–5 balai, atitinka sunkią negalią), akių vyzdžiai vidutinio pločio, reakcija į šviesą teigiama, nistagmo nėra, nepilnas akių atvedimas lateraline kryptimi; išgautas teigiamas Babinskio refleksas kairėje. Kitos organų sistemos – be pakitimų. Molekuliniai virusų DNR, imunologiniai (antikūnai prieš mielino-oligodendrocitų-glikoproteiną ir prieš akvaporiną-4) tyrimai – neigiami. Magnetinio rezonanso tyrimas (MRT): patologiniai pakitimai regos kryžmėje, nugaros smegenyse – Devic ligai būdingi požymiai. Skirtas gydymas deksametazonu, metilprednizolonu, prednizolonu, mikofenolato mofetiliu. Pritaikius gydymą būklė nežymiai

pagerėjo; pacientė išrašyta iš ligoninės, suplanuoti tolesni tyrimai, tęstas gydymas. Po mėnesio gydymas buvo koreguotas: anksčiau skirtas gydymas užbaigtas ir paskirtas rituksimabas. Gydymo efektyvumo vertinimas: dešinė akimi pacientė nemato, kairės akies rega išlieka sutrikusi – 0,3 (dinamikoje pagerėjo nuo 0,1; esama būklė atitinka 3 balus EDSS skalėje – vidutinė negalia vienoje funkcinėje sistemoje); MRT stebėta teigiama dinamika; CD19+ ir CD27+ ląstelių neaptikta. Sekantis gydymo rituksimabu kursas buvo numatytas po 6 mėnesių, tačiau atliekant planinius stebėjimo tyrimus nustatyta ankstyva B ląstelių repopuliacija. B limfocitų pokytis dinamikoje: 1434 → 0 → 405. Konsiliumo metu nuspręsta gydyti rituksimabu, jį skiriant praėjus 5 mėnesiams po paskutinės dozės skyrimo. Pakartotinai vertinant: naujos simptomatikos, nepageidaujimų reiškinių nestebėta, pacientė gydymą toleruoja gerai. MRT rezultatai: stebimas galimas smulkus neurodegeneracinis/malacinis židinyš regos kryžmės kairėje, tačiau priimta išvada, kad dinamikoje naujų pakitimų nėra. Tęsiama gydytojo vaikų neurologo priežiūra, regos aštrumo kontrolė bei gydymas rituksimabu.

Išvados. Optinis neuromielitas – reta liga, kurią, siekiant kuo mažesnio smegenų audinio pažeidimo, svarbu laiku diagnozuoti bei gydyti. Pasireiškus netipiniam atsakui į gydymą – vertinti ir koreguoti individualiai. Pristatytame atvejuje, nustačius ankstyvą B ląstelių repopuliaciją, pacientei rituksimabas skirtas praėjus 5 mėnesiams po paskutinės dozės skyrimo.

Raktažodžiai. Devic liga; netipinis atsakas į gydymą; optinis neuromielitas.